

כפר - חנשיא

דברי הכפר

22.7.1955

מס' 20

ג' אב, תשט"ו

עם תום שנת וואלמורדים

כל החברים בהנו מההצגה היפה שהוצגה ע"י ילדי כח"ר' בערב חג
ההתישבות. נדמה שהצגה מוצלחת היא שיא של חיות חברתית. חיות זו הורגשה
גם למחרת באספת הורים ומחנכים (וכמוכן ילדים) שהתקיימה בין כח"ר בית
הספר. אספה זו נקראה לשם ציון סוף השנה ערב צאת הילדים לחפשה. אדם
סקר קצרות את הנלמד במשך השנה, והילדים הוכיחו את ידיעותיהם בזמר ובשיר
חור כרי הסקירה. ברם, חשוב לא רק ההשגח הלימודי, כי אם גם הגישה חברתית
לעבודה והרצון החברתית הטובה השוררת בתוך הכח"ר. מי מאתנו אינו זוכר את
אותם הילדים בבואם אלינו לפני 4 שנים? ראינו גם ראינו בעיות קשות
וחמורות, ולא בנקל ולא במהרה מצאנו סודר לכל ילד וילד. אך היום הבנו
מתככים בכח"ר טובה וכליליים מאושרים. ברכתנו מלווה אותם ואת המחנכים
בעברם לכח"ר' בבית-הספר החדש.

כה לחין

המולח במחנהו הקבוץ שוקק חיים צעירים וחוסס, ודרי הצריפים
אינם יכולים להרדם. תבורך אל כך קבוצה הצופים מהיפה שהקימה אצלנו את
מחנה הקיץ שלהם. בני בוער אלה מוכרים כבר הטיב לח ברים מתוך העבודה
ומפגישות בחדר האכל. יש רשם שהמחנה מצליח יפה וקיים קשר חברי הדדי
בין חברי הקבוץ לבין הצופים. המערכת בקשה מאחד מהם למסר במקצת על תנועה
הצופים, הקבוצה עצמה, ועל פעולתה: -

תנועה הצופים בארץ נוסדה בשנת 1925. היא הייתה תנועה הנוער
הראשונה בארץ והתפתחה תחילה בשני מרכזים - תל-אביב וירושלם. כד כבר
עם גידול התנועה בעולם גדלה התנועה בארץ. הוא מורכבת
הכפופים להנהגה מקומית. ההנהגה המקומית קשורה להנהגה הארצית המקבלת
את מרות מזכירות התנועה ודעיתה הארצית של התנועה שהיא הגוף העליון.

פעולות התנועה מתחלקות לשתיים: לחלק העיוני ולחלק המעשי. בניגוד לכוהג התנועה הצופים העולמית ממשיכים חברי התנועה בארץ גם אחרי הגיעם לגיל 18. התנועה היא תנועה ציונית, מחנכת לחלוציות ככל ששתי החיים חוץ הגשם החליכה להתישבות קבוצית. היא תנועה כללית כלומר, היא אינה מהווה משמרת צעירה של אחת המפלגות במדינה. הניכוי התנועה אינו מתחנכים להשקפה פוליטית כלשהי, וגם עקרונות התנועה אינם שאולים ממפלגה כלשהי. (קבוצי התנועה משתייכים לאחד הקבוצות והקבוצים).

נקודות חשובות בחנוך חברי התנועה הן החנוך לעבודה, לעצמאות, לעזרה הדדית, לחיי חברה ולאורחות טובה ומועילת. החלק המעשי של החנוך מתבטא בלמוד מחנאות, אימות, טופוגרפיה, וכו'. הצופיות המעשית תופסת חלק חשוב בפעילות התנועה.

השכט הראשון בארץ הוא "שכט משוטטי בכרמל" בחיפה שאליו גם אנו שייכים. תחילתו של השכט הייתה בחוג לשכט שאורגן ע"י מורה לשכט בכח"ס הריאלי אשר עקר עסוקו היה הביולוגיה. החוג נהג לשוטט כל שבת בכרמל ומכאן השם "שכט משוטטי בכרמל". כמשך הזמן הפך החוג לשכט צופים שהיה קשור בכח"ס הריאלי. זה היה השכט הראשון בחיפה והשני בגדולו בארץ. הוא מונה קרוב ל-1500 חבר.

אבחנו, גרוד "איל", מונים היום כ-80 חבר ומעלה. לא כך היו פני הדברים לפני כמה שנים. נכנסנו לשכט בגיל 10 כ"עופרים". התחלקנו אז לאחיות אחדות. לכל אחיה היה טמן מיוחד ומקום רכבו באחת המערות בכרמל, שמקומה נשאר כסוד. בעבור שנה הפכו האחיות לשני גרודים: גרוד הכנות שנקראה "אורים" וגרוד הבנים שנקראה "אשל" (עד גיל 14 פועלים הבנים והכנות בנפרד). בסוף השנה השניה יצאנו למחנה עבודה במשק אלוניט לחקופה של 3 ימים. בסוף השנה השלישית יצאנו למחנה צופי. המאורע המרכזי והחשוב הראשון שלנו היה בשנה שעברה כאשר יצאנו להבטחה. (כל גרוד בכתה הרביעית מבטיח להיות נאמן לתנועה ולמדינה. כל חבר מקבל בהודפנות זו את סמל התנועה.) בזמן ההבטחה נקרא שם אחד לשני הגרודים "אורים" ו"אשל", ונקראנו טכנת "איל".

בסוף השנה שעברה יצאנו לשבועיים למחנה עבודה במעגן-מכאל. היה זה מחנה עבודה ראשון שבו למדנו להכיר את הקבוצ והעבודה הלכה למעשה. השנה עברנו קורס מיוחד להדרכת ומספר חברינו משלנו כבר מרדכים את הגרודים הצעירים יותר.

לפני חדשים מספר התאחדו שני הגרודים הנפרדים של הכנות והבנים, ומאז אנו פועלים תמיד ביחד. נושאים שאותם עברנו בפעולות כלליות: שחרור עמים; "השומר", והעליה השניה; הקבוצ והקבוצה; כלנו כן עברנו סדרת פעולות במסגרת קורס לחברכה. בעיר מתנהלות שתי פעולות לשבוע, אחת מתן בשבת ושחרור מתקיים לרוב ערב עם חכמים.

מחנה העבודה שאנו נמצאים לו כעת מהווה סכום לכל שנת הפעולה ואנו מקוים שמחנה זה יצליח, יבטא את חברתנו ויחזק את חברתנו במסגרת התנועה.

צויה.

בחברה ומוסדותיה

מדיניות האספה -

הוחלט לדחות את בקשת מזכירות האחד לשחרר את אוסי לחטקיד בחו"ל, כגלל קטיים המורים בחכנון החפקידים במשק בשנה הבאה. מזכירות האחד ערערה על החלטה זו והדבר יובא בפני ועדת הערעורים. ההכרעה הסופית תפל בימים הקרובים.

מדיניות המזכירות -

נוער: התקיים דיון בשאלת השלמה לחברת הנוער. ועדת הנוער של האחד רואה אפשרות לכך רק מתוך שרידי חברת הנוער ביפעת (השרון-גבת). בקרנו שם והילויים יבואו הנה לחברה חברתנו. יש סכוי שיחליטו להצטרף אליו.

החלטה: ועדת כח האדם של הכונית-התכנונה המאוחדת אריכה לבקר אצלנו.
לפני בעורם כאן אין לחם עוד אפשרות של סכום ביחס לתכנון החלטות לשנה
הבאה. מקוים לקבל את פני הועדה (או בא-כח שלה) בעתיד הקרוב.

בינתיים נר' לנו שהגרעין "לנגב" מצפון חל-אטיב יהוא אלינו
כתובת יגורר להכשרה במסגרת הנח"ל. המזכיר ערך הקור הכרות אצל ויהמינס
לבקר לימים 12-13 באוגוסט.

החבורה: בגלל שנוי ממש ברגע האחרון בהצעה הכספית של המזכיר עוד לא
רכשו את הסדר "פרגו" שעל קנייתו הוחלט לפני שבועיים. לאור ההצעה החדשה
יש צורך בדיון נוסף, ונצטרך להחליט עד לשבוע הבא.

הוחלט על בסוף צד שלישי של כלי הרכב שלנו.

החלפתו הזמנית של ג'וני: ג'וני יצא לאנגליה לחקופה של 4 - 6
שבועות. המזכירות מציעה כי יוסף ריפקינד יחליף אותו, וגם ימשיך בחפיקו
זמן מה אחרי חזרתו של ג'וני כדי לאפשר לו עבוד חכמים המשק לחש"ז.

בריכות: יפתח החליטה טופים לא להשתתף בבנין בריכות משותפות.
חומנו כבר על חוזה עם "חריש", והכצוע מחיל להכנס לשלבים מעשיים.

נח"ל: אחרי דיון בענין מחלקת הנח"ל ובעיותיה הוחלט לבחר בעוד חבר
והכרה שיתר עם אוסי יהור ועדה לספול בחיילים.

בקשתה של סטלה לצאת לחו"ל: המזכירות הסכימה עקרונית לזה לסטלה
לצאת לאנגליה לרגל מסכות משפחתיות קשות.

יהוס: סוף סוף נוטס גם מרכז הקניות לרוחה. הפעם ביחנה לו האפ-
שרות לתענות לדרושות החברים. לפי המלצה ועדת החברה הוחלט לרכש ארונות
לחברים החסרים ענין רהיט זה. הושג כבר סדר אצל "המשכיר" לקניה 35
ארונות. מקוים לקנות עוד 6 ארונות נוספים כדי לספק ארון לכל החברים
הזקוקים לכך. יש תקווה שהיכר יבוצע במשך החדשים הקרובים. יש לתוסף
כי הנורים ההדסמן טוב מהארונות המוצעים לנו.

מהנעשה בנוער

בזמן האחרון, לאחר כניסת נטע כמספלת ראיון יאוב מה כמצב החברה.
החברה מונה כעת 26 חברים (18 כנים ו-8 בנות). לעומת מה שהיה מיר לאחר
הפסקת הפסח אפשר לומר שקיום החברה אינו מוטל עוד בספק.

גם בפעילות נכריים סמני התעוררות, ביחוד בשדה הספורט (בנגור לארי-
שוח השדרת בין חברי הקבוצה בשטח זה). הנוער התקין מגוש כור-חל ועומד
להקים גם מגוש כור-עץ מסור. הנערים התמודדו פעמים בכדורגל עם מוסר
הנוער באילת השחר. בפעם הראשונה נצחו בתוצאות 1:5, ובפעם השניה נוצחו
2:1. בכדור-חל יצאו בנצחון יפה במשחק לילי נגד מוסר אילת-השחר בתוצאות
48 : 39. והיו חברת הנוער היחידה שהשתתפה באליפות הגליל לילדים. הם
אומנם יצאו בסבוב הראשון בתמודדם עם בני המשק של אילת-השחר; אך היות
ואילת זכתה באליפות וחברתנו הפסידה בהפרש קטן (18 : 29), יש לראות
במאמצו דבר המפאר את שם הקבוצה. כתג ההתייחסות יצא הנוער כאלוף בכדור-
עץ, וזין לזקוף זאת על חשבון זקנת נבחרת המשק בלבד.

כעת הרגש יוטס על בחינת לטוף שנת הלימודים; על הכנות למחנה הקיץ;
ועל תכנת חלק ניכר של חג הכרמים (ט"ו באב).

בטבת האחרונה יצאה משלחת מן הנוער לקבוצת יפעת (גבת-השרון) כדי
לכונן מגוש עם שרידי חברה הנוער המתפוררת שם. מטרת הקבוצה היתה שכנוע
הנוערים שיעברו אלינו. מצאנו 14 נערים (רק 2 בנות) שאלה יבקרו אצלנו
בעוד כשבועיים. אחרי הקור זה יחליטו אם יאחרו, אם ירצו להמשיך
בעליה הנוער אם לאו. יש תקווה שיצטרפו בערך 10 לחברתנו. תגברת רצינית
כוננת תירש התאמצות, ביחוד בענפים, כדי לקלטם בחצלחה. בשטח החברתי
יש לקוות שהחברת הנוער תעשה את חלקה באחריות.

אם בשנים עברו הוכינו במכת השפעה, הרי השנה החליף תקב"ח מכת
ואח במכת נחשים. בחדש שעבר נראו 4 נחשים ארסיים מסוג צקע בסביבות הלול
ובתוכו 3 מהם נהרגו, ואלו אחד נמלט). רפי מקצוע הצופים יודע לספר
ספור יפה על הכרעות הנחשים לאחר מותם.

מפי הסף:

ל... תבוק חדש. לפני לבחן להניק אותו היא מתקלחת. בורית
(בת הארבע) מסתכלת בה בהתעניינות רבה: "מה?" היא אומרת לבסוף, "את מחממת
לו את העלב?"

תורים בתבים

על מהפכה בחדר האכל.

כידוע, מתחלקות התנועות הסוציאליסטיות העולם לשתיים: למהפכניות
ולרפורמיסטיות. אמנם, יש שטוענים כי בארץ המפלגה הרפורמיסטית כביכול
עוסקת במהפכה, ואלו המפלגות "המהפכניות" הן רפורמיסטיות. אך לא נכנס
כאן לויכוח הזה (מחשש מפוליטיקה). בכל אופן ברור שמשתחרר בחדר האכל
בחדשים האחרונים הוא מהפכה ולא רפורמה.

כל המהפכות צומחות על הרקע ההיסטורי המיוחד שלהן, ובכללן גם
המהפכה שלנו. הרקע ההיסטורי היה ישיבת ארוכה וצפיה אינ-טופית לכלים,
תור ארוך שעות עבודה יקרות. הממשלות הרפורמיסטיות הקודמות לא עשו כמעט
מאומה למיזון המצב. מדי פעם בסעוד הופיעו כלים חדשים אשר נעלמו לעומת
שבאר החפצים בעטו וזעזעו, אך ללא תיאוריה. מהפכניות ביריהם עמדו חסרי
אונים מול השונות.

כל המהפכות משתטות בכוח הזרוע לטובת הכלל, והמהפכה בחדר האכל
אינה יוצאת מכלל זה. הסמל שלה הוא הטבין ליד כל חבר, נשק מהפכני מסוכן
ביותר. יורה על האמת, יש בינינו גם כוונות אנטי-מהפכניות (קונטר-רכולו-
ציוניות בלעז) הטוענים כי המהפכה אינה אלא מרכאה את הפרט, אשר אינו
עוד יכול להוציא את הכלים כאוות נפשו מחדר האכל. נכון הוא שכולשת ערה
עומדת על המשמר ומגנה על ערכי המהפכה. אך איזו ממשלה, אף הרפורמיסטית
ביותר, ידנה מקיימת בולשת? השאלה איננה: בולשת או לא בולשת, השאלה היא:
בולשת, לטוב מתי? במקרה הנידון הפסד הפרט יוצא בשכרו של הכלל, ולכן רואים
הומניה דרך מוסרי רב במהפכה למרות הבולשת.

רוב המהפכות, ראשיתן בדרטורה ורק אח"כ עם התבססותן, חלח
דמוקרטיזציה. גם בנידון זה דומה המהפכה שלנו ליתר המהפכות. הארון
הסגור שלטת מסמל את בולב הראשון, ואין עוד לראות את ראשית השלב השני.
שלב זה יבוא רק במסיבות ובחנאים ההיסטוריים הנאותים. עד אז נחמך במהפכה,
ונעמר לשימנה בשנדרש לכך.

ע. י.

במפתחים

כרם - הבציר ממשיך במלוא הקיסור. עד כה שווקנו מעל 25 דון פרי
סוג א' עור מעט נסיים את הבציר של "מלכת הכרמים" ו"שסלה". הבציר
ה"סוסקס" טרם התחלנו.

בנין - הוחלט לבנות במשך חששיו ולבצע את המבנים האלה:

1. מפסטה ללול בת 4000 עור בין הפרה לבין הלול הישן, מצוידת עם קרונות וארגוני הספקה.
 2. 21 ילדים מבטון בן 5 חדרים, שרותים, חדר אכל, מרפסת סגורה והאל שיעמוד בין הגן הבנוי לבין בית הספר החדש.
 3. הכונה שלנו לבנות כיחה כוללת נוספת לפי דוגמא של בית הספר החדש.
 4. יש באפשרותנו לבנות בית מבטון לפי דוגמא של 8 הבתים (עם ארובות בחוץ הקיר של החדרים) ומרפסת המפרדת בין הדירות. מקום הבניה: השלמת חצי העיגול של כנסי דה'ק.
 5. חדר אכל - צריף גרמני. החברה צריכה להחליט מתי להעשות עם הצריף הזה.
 6. 3 בתי שימוש ברכיבים בני 4 חאים כל אחד, מצוידים בכיורים, מוצפים, ובני.
 7. בימים הקרובים יחרוץ עומדת שוב להתחיל בעבודות הכיוב גמרי שהצלחנו לבוא לסדור אחס.
- המטון הדרושה לבניה הנ"ל הפקד לרשותנו בחלקו על ידי הסוכנות היהודית, שרם לבית-הספר החדש ששיכנה בעזרת הסכום שהכנסנו ליחברת החסכון לבנין החדשה.
- התחלת העבודות הנ"ל והיה תלויה בגמר התכניות בהשלמת התקציבים ובסדור עם מחלקת הבניה של האחוז.

בית-היציקה - העבודה שהשקענו בשנה שעברה כדי להביא את תוצרתנו לידיעתם של הקלאי הארץ נשאה את פריה השנה. בחדשים הראשונים של השנה היינו עדיין לפעילות יוצאת מגדר הרגיל במפעל, ולמרות מאמצינו הרבים לא עלה בידינו לספק את כל דרישות השוק במועד הדרוש. בעקב גרמו לכך ההפסקות ביצור בתדירות הרף עקב המחזור החמור בחמר גלם, וכשהגיעו חמורות הראשונות של אלומיניום מחו"ל היינו כבר מוצפים הזמנות מכל חלקי הארץ. היום חשגנו את הפגור בהספקה, ואנחנו יכולים שוב להכניס הספקת תוצרת וור זמן קצר אחרי קבלת ההזמנות.

השנה עובר המפעל בפעם הראשונה עם חמר גלם העונה על צרכי היצור שלנו. קבלנו כמויות גדולות של מסילי אלומיניום מחו"ל שאפשרו לנו להגביר את התפוקה ביותר מ-100% לגבי הממוצע בשנה הקודמת, וזה ללא תוספת גדולה של עובדים. מובן מאליו שדבר זה נזקק את אמצעותו בהכנסות המפעל ומסלק את כל התפוקה שבעברנו עם פרסום מאזן חש"ד.

אנחנו חולכים לקראת העתיד באופטימיות רבה שהיא מכוססת בעקב על שתי עובדות: (א) הספקת חמר גלם בכמויות המבטיחות העסקה מלאה ללא חשש של הפרעות ביצור.

(ב) עתה שחיי שלחין עצומים כנגב עם הפעלת קו הירקון בימים עלה. משרד החקלאות עוסק עתה בכצוע השלב הראשון של הכנה מערכת השקאה ביידת לעשויה עלפי דונם כנגב להשקאה עור לגידולי תבואה חרף השנה, ולגידולי ציץ באכזב חבא.

השם הטוב שתוצרתנו רכשה לעצמה מכמית לנו חלק גדול מההזמנות העתידיות לכבא לרישות השטחיה האלה.

מאגדות התרבות

(עם החקרב ט' באב)

1. חרבן בית ראשון.

שמונה עשרה שנה הייתה בת קול יוצאת כפלטין של נבוכדנאצר ואומרת: "עבר רע, עלה והחרב בית רבונך, שאין בניו שומעים לו". נחירא ולא עלה, אמר: אינו מבקש אלא לכבשני ולעשות לי, כמו שעשה לזקני. מה עשה? בא וישב בדפני של אנסוכיא ושלח נבזראון רב סבחים להחריב את ירושלים. עשה שם שלש שנים ומחצה בכל יום מקיף את ירושלים ולא היה יכול לכבשה; בקש לחזור. נתן הקרוט-ברוך-הוא בלבו, התחיל ממזרח בחומה והייתה נוקעת בכל יום ספחים ומחצה עד ששקעה כולה. וכוון ששקעה כלה, נכנסו השונאים לירושלים. על אותה שעה הוא אומר: "לך האמינו מלכי ארץ כל יטבי חבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים".
בת קול = קול מהטמים.
פלטין = ארמון.
בדפני של אנסוכיא = כפרבר של אנטיוכיה.
ספח = מידת רוחב כף היד.

2. חרבן בית שני.

עלה עליהם אספסינוס - קיסר, בא וצר על ירושלים שלש שנים. היו שם שלשה עשרים: נקדימון בן-גוריון וכן-כלבא-שבוע ובן-ציצית-הכסת. אחד אמר: אני אפרנס כל בני העיר בחטים ושעורים, ואחד אמר: ביין ובמלח ובסמך ואחד אמר: בעצים. פתחו את אוצרותיהם ונמצא בידם כדי פרנסת עשרים שנה ואחת. היו שם בריונים. אמרו להם חכמים: נצא ונעשה שלום עם הרומיים; לא הניחום ואמרו להם: נצא ונעשה מלחמה עמהם. אמרו להם חכמים: לא יעלה בידנו כלום. עמדו הבריונים ושרפו אותם האוצרות של חטים ושעורים - ובבר הדעב כעיר...

3. על מה חרבה הארץ?

מדרש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים. אבל מקדש שני שהיו עוסקין בחורה ובמצוות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך טקולה שנאת חנם כנגד שלש עכרות: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים.

עבודה זרה = עבודה זלזלים.
גלוי עריות = זנות.